

Yetiştiricilik üzerine...

Çeviri: K. Mete Sözeri 2018

Yetiştiricilik, ülkemizde bir çok kişinin algıladığı gibi, aynı ırk ve farklı cinsiyetten iki köpeğin kızgınlık döneminde bir araya getirilmesinden ibaret değildir...

ÜRETİM İÇİN KÖPEK SEÇME

Düşünülmesi gereken şeyler

Doğru köpeklerin yetiştirmek için seçilmesi, çok araştırmayı ve çok fazla bilgi toplamayı içerir. Damızlık erkeğin ve dişinin geçmişi, konformasyonunu, mizacı, sağlığı ve olası sağlık sorunları dikkate alınmalıdır. Ek olarak davranışsal özelliklerin, fiziksel sağlamlığın ve üreme organlarının ve sistemlerinin değerlendirilmesi gerekir.

Tıbbi geçmiş ve kalıtsal kontrol

Köpekler yetiştirilmeden önce kapsamlı bir tıbbi geçmiş toplanmalı ve değerlendirilmelidir. En önemli faktörlerden biri, genetik bir bileşene sahip olabilecek hastalıkların taranmasıdır. Bunlar şunları içerebilir: Kalça displazisi, dirsek displazisi, osteokondrosis dessicans (OCD), kranio-mandibular osteopati (CMO), hipertrofik osteodistrofi (HOD), eozinofilik panosteitis, Wobbler Sendromu, alantoaksiyal subluksasyon, Legg-Calve-Perthes Hastalığı, medial patellar luksasyon, göz hastalıkları, subaortik stenoz, pulmoner stenoz, ventriküler septal defekt, patent duktus arteriyozis, Fallot tetralojisi, persistan sağ aortik ark, dilate kardiyomyopati, hemofili, Von Willebrand hastalığı, epilepsi, hidrosefali, intervertebral disk hastalığı, kama, hipotiroidizm, Cushing Hastalığı, hipofiz cücelik ve otoimmün cilt bozuklukları.

Köpekler, mevcut konjenital deformiteler (örn., Bir üst-alt ısırma veya servikal disk hastalığı belirtisi) açısından incelenmeli ve taşıyabileceği herhangi bir genetik hastalığı kontrol etmek için aile geçmişi araştırılmalıdır. **Tam bir fiziksel muayene ve röntgen, bir ıslahın gerçekleşmemesi için olası altta yatan tıbbi sorunları kontrol etmede yardımcı olabilir.** Dişi vajinası, başarılı bir doğal üreme için herhangi bir fiziksel darlık veya başka yapısal engeller açısından muayene edilmelidir, meme bezlerinde herhangi bir anormallik belirtisi olup olmadığına bakılmalıdır. Erkek köpeklerin testisleri incelenmeli ve sperm sayısı, sperm sağlığı değerlendirilmelidir.

Davranışsal değerlendirme

Aşırı utangaçlık, köpek ya da insanlara yönelik saldırganlık, ısırma eğilimi, ayrılık sendromu ya da obsesif kompulsif bozukluklar gibi herhangi bir davranışsal anormallik sergileyen köpekler yetiştirilmemelidir. Bu davranışsal özellikler genetik bir bileşene sahip olabilir ve sonraki nesillere aktarılabilir.

İrk Standartlarının kontrolü

Safkan köpeklerin ıslahı ile ilgilenen herkes, erkek ve dişi uyumun sağlanması için seleksiyon kitabına sahip olan Dernek ya da Federasyon aracılığı ve kuralları ile ilgili belirli bilgiye sahip olmalıdır. Bu kuruluşlar tarafından tanınan ve onaylanan cins standartlarına uyulmalıdır. **Kayıtlı safkan köpekler fiziksel ve mizaç standartlarını karşılamalıdır ve bu standartlara uymayan köpekler yetiştirilmemelidir.**

KÖPEK YETİŞTİRME PROGRAMI SEÇME

Düşünülmesi gereken şeyler

Sorumlu yetiştiriciler öncelikle yavruları satarak para kazanmakla ilgilenmezler. **İstisnalar dışında çok çalışkan, kendini irka adanmış yetiştiriciler çok fazla çaba ve para harcarlar.** Doğan yavruları dikkatle analiz ederek ve seçerek, tercih ettikleri ırkların kalitesini korumaya ve geliştirmeye çalışırlar. **Köpekleri “İrkin iyi temsilcisi” olarak yetiştirmek, bir bilimden çok bir sanattır ve bilgi, planlama, hazırlık (zaman) alır.** Teknik olarak, damızlık bir yavrunun annesidir. Güvenilir bir yetiştirme programına sahip yetiştiriciler, hangi erkeklerin dişi ile çiftleşeceğine karar vermeden önce köpekleri ve kan hatlarını sürekli olarak araştırırlar. Dişilerinin doğuştan veya kalıtsal kusurları veya hastalıkları için tıbbi olarak değerlendirdiklerinden, potansiyel damızlık köpeklerin de değerlendirilmesini isteyeceklerdir. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların, özellikle de daha önce yetiştirilmiş köpeklerde, göz ardı edilmesi gerekmektedir. İki köpeğin filii çiftleşmesi, yavrular için planlama ve hazırlığa çok zaman ve enerji harcanmasından sonra gerçekleşmelidir.

Yavru değirmenlerden kaçın

Bir yetiştirici yılda birçok defa üretim yapıyorsa, yavruları sürekli olarak satışa sunuyorsa ve / veya art arda aynı dişilerden ve erkeklerden tekrar tekrar yavru alıyorsa, potansiyel yavru alıcıları onlardan hızlıca uzaklaşmalıdır. Bu insanların sadece köpeklerinin ya da ırklarının en iyi ilgi alanlarına sahip olmaları yeterli değildir. **Sorumlu yetiştiriciler köpeklerini sadece para için üretmezler. Bunu yapan insanların üreticilikleri “yavru değirmenleri” veya “arka bahçeci” olarak kabul edilir. Yetiştirdikleri köpeklerinin çoğu sonu barınaklarında sona erer.** Yavru değirmenleri, ülkemizdeki sokak köpeklerin inanılmaz derecede artışına ve üzüntüsüne sorumsuzca katkıda bulunuyorlar. **Sorumlu yetiştiriciler, hayvanlarının arkasında durur ve sahiplerine bir akıl hocası olarak davranmaktan mutluluk duyarlar. En iyi yetiştiriciler, yeni sahibinin yaşam koşulları değiştiğinde köpeklerinden herhangi birini memnuniyetle geri alırlar.**

Belgeleme

İyi bir üreme programında kullanılan tüm köpeklerin, ebeveynlerinin ve kardeşlerinin tarihini de içeren iyi belgelenmiş bir tarihi (Şeceresi) olmalıdır. Aile öyküsüne, ebeveynleri ve oğullarında olduğu kadar, babada veya soydaki herhangi bir genetik veya potansiyel kalıtsal bozukluğa özellikle dikkat etmelidir. **Sorumlu yetiştiriciler, bir köpeğin sağlığını parasal amaçlarla tehlikeye atmazlar. Çoğu yetiştirici dişi köpeğin 2 yaşından önce yetiştirilmemesi gerektiğini, yani sağlık testlerinin çoğunun yapılabileceğini ve sadece bir sonraki kızgınlıktan sonra bir kez daha yetiştirilmelerini önermektedir.** Sorumlu yetiştiriciler bir yavruya sahip olma maliyetlerini kabul edeceklerdir. Bu, annenin yüksek kaliteli bir diyet ile beslenmesi ve doğum için bir oda ve onu kucaklayan doğum kutusu hazırlanmasında içerir. Yavrular, olması gerektiği gibi hızlı veya uygun bir şekilde çıkmıyorsa, bir sezaryen için bir acil servise dişlerini götürmeye hazır olmalıdır. Bu ameliyat, dişinin ve yavrunun büyüklüğüne bağlı olarak tek başına binlerce liraya mal olabilir. Bir köpeğin doğumu küçük bir servete mal olabilir. **Çoğu yetiştirici, üremetinden asla para kazanmamışlardır. Bu gerçek bir aşk ve emektir.**